

A felelős szerkesztő jegyzete

Ennyi, elég volt. Éppen eleget döntöttek helyettünk mások olyan dolgainkban, amiket mi magunk akartunk, ami nem volt kötelező, nem volt ránk vetített, amiben éppenséggel szabadok lehetünk volna. Amiben szabadnak kellett volna lennünk. Legalább ebben. Sokkal többször szóltak bele, mint amennyit el akarnánk viselni... Aztán egy idő után jött a semmi. Már beleszólni sem akarnak. És nem történnek meg az időhöz kötött, később nem pótolható, vissza nem hozható események... Vegyük hát saját kezünkbe dolgaink irányítását!

Tartalmi idézet három évtizeddel korábbról – valami ilyesmi lehetett a mögöttese annak a színjátszás – drámapedagógia – bábjáték – versmondás környékén tapasztalható lázas (civil) szervezetalapítási tevékenységnek, ami a múlt század nyolcvanas éveinek legvégét, a kilencvenes évek legelejét az említett szakterületeken fémjelezte.

Még akkor is inkább mi tegyük, amit tennünk kell, mint az eddigiek, a hatalom és annak képviselői, ha nem adnak hozzá semmit – ez is benne volt a pakliban, és így is történt. A feladatot átvehettük, de ehhez nem járt pénz-fegyver-paripa.

Voltak, persze, hogyne lettek volna sokkal „ügyesebbek” (ügyesek mindig vannak): olyan civil szerveződések is létrejöttek, melyek valahonnan, valahogy vagyont is tudtak gründolni maguknak. Vagyont, amit aztán vagy megtartottak, vagy értékesítettek, cseréltek.

Hát, mi a munkát kaptuk... Azt azóta is engedik. (Nagy szó ez olyan kontextusban, ahol az államosítás, a központosítás a hatalom kedvenc játékaik közé tartozik.)

Határozottan szép pillanatok voltak, nem kevés romantikus hevülettel fűszerezve, amikor létrejöttek és dolgozni kezdtek ezek a ma is létező szerveződések: köztük a gyermekszínjátszásért is felelős drámapedagógiai egyesület 1988-as alapítása után 1989-ben a bábosok, majd a diákszínjátszók szervezete – az utóbbi a drámásokhoz képest mindössze kb. háromnegyed évvel később. A versmondók egyesülete jóval később állt a startvonalhoz, 1992-ben. A felnőttek színjátszásával – szerteágazó terület – sokféle szervezet próbált foglalkozni, náluk a terület felosztása, a létrejövés, megszűnés, összeolvadás stb. bonyolultabb mintázata alakult ki: nem lehet egy kezdeti évszámmal leírni.

Egy pillanatot emelek ki: élénken élő emléktöredék a tihanyi országos konferenciáról, ami fontos esemény volt 1989 őszén. Ekkor az ODE már létrejött, a választott vezetők első nyilvános fellépése volt a tihanyi, ahol már úgy, mint egy korrekt indulóprogrammal rendelkező szerveződés vezetői képviseltük a diákszínjátszást. A fotó fejből, képi emlékként is megmaradt: megérkezünk, ragyogó napsütés, ott állunk Breyer Zoli Trabantja mellett, a pártüdülő bejáratánál, ahová addig bejutni nyilván nem akarhattunk, esélytelen is lett volna. Nem tudom, hogy kinek adták el, ki vette meg, de gyanítom, mint ahogy a Balatonpart egyre több pontján, egy amatőr színjátszó rendezvényt ma sem lenne sokkal több esélyünk a bejutásra... Persze, ma is tudjuk, mint akkoriban is, hogy „hol a helyünk”.

Lehetne nosztalgizálni, de eszem ágában sincs. Ezzel együtt maga a tény megkerülhetetlen: 30 évvel fiatalabbak voltunk. Sajnos, azok közül, akik akkor ott voltak, néhányan hamar váltak kortalanná.

Az indulás, a kezdet annak minden természetesnek is tekinthető nehézsége mellett sok örömet is adott. Reméljük, hogy azoknak is, akikért van ez az egész, és nem csak azoknak, akik alapítóként, szervezőként benne voltak. Az egyesület rögtön többet hozott, mint ami közvetlenül létrejött előtt volt: kiírta a maga országos találkozóját, megszervezte a nyári országos táborát, a határon túli magyar csoportok részvételével nemzetközi diákszínjátszó találkozót hívott életre, képzések indítását támogatta vagy szorgalmazta...

De ez itt csak egy villanás, pillanatkép a múltból. A történet tárgyalásába belecsúszni sem szándékunk, sem lehetőségünk, és talán képességünk sincs.

Folyóiratunk jelen száma a diákszínjátszás aktuális szép pillanatairól szól, a regionális rendezvényektől indulva az országos konferenciáig, találkozóig és fesztiválig.

A harmincadik évről.

Az Országos Diákszínjátszó Egyesület harmincadik évről.